

عنوان مقاله:

ارزیابی اکوتیپ های مختلف سیاه دانه (*Nigella sativa* L.) تحت تاثیر تنش خشکی در مرحله ی گلدهی

محل انتشار:

پژوهشنامه اصلاح گیاهان زراعی، دوره 12، شماره 34 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

حسن سرداری - *University of Mohaghegh Ardabili*

رسول اصغری زکریا - *University of Mohaghegh Ardabili*

ناصر زارع - *University of Mohaghegh Ardabili*

لیلا غفار زاده نمازی - *University of Mohaghegh Ardabili*

مینا مقدس زاده - *University of Mohaghegh Ardabili*

خلاصه مقاله:

کمبود آب از مهمترین عوامل بازدارنده رشد و نمو گیاه و کاهش عملکرد به ویژه در مرحله گلدهی و گرده افشانی گیاهان است. به منظور ارزیابی اکوتیپ های سیاه دانه از لحاظ تحمل به تنش خشکی در مرحله گلدهی (انتهای فصل) آزمایش مزرعه ای به صورت کرت های خرد شده در قالب طرح پایه بلوک های کامل تصادفی با سه تکرار در دانشگاه محقق اردبیلی اجرا در سال زراعی ۹۶-۱۳۹۵ شد. فاکتور اصلی آزمایش شامل آبیاری (آبیاری کامل و قطع آبیاری در مرحله گلدهی) و عامل فرعی شامل اکوتیپ های مختلف سیاه دانه بودند. نتایج تجزیه واریانس داده ها نشان داد که تنش خشکی باعث کاهش معنی دار در تمامی صفات اندازه گیری شده به جز تاریخ گلدهی شد. مقایسه میانگین داده ها نشان داد که بیشترین مقدار عملکرد دانه و درصد روغن را به ترتیب اکوتیپ های سمیرم و کاظمین دارند. همچنین بیشترین وزن هزار دانه در تیمار آبیاری کامل و در اکوتیپ های اردستان و خمینی شهر حاصل شد. بر اساس نتایج تجزیه خوشه ای در شرایط تنش خشکی، اکوتیپ های مورد مطالعه در سه گروه مختلف قرار گرفتند که اکوتیپ های گروه سوم شامل اکوتیپ های خمینی شهر، سمیرم، اصفهان، اردستان و شهرضا از عملکرد و اجزای عملکرد بالاتری برخوردار بودند. بنابراین، اکوتیپ های مذکور به عنوان اکوتیپ های با عملکرد بالا و متحمل به تنش خشکی شناخته شدند. مقایسه اکوتیپ های مختلف سیاه دانه با ترسیم نمودار سه بعدی بر اساس عملکرد در شرایط آبیاری کامل (Yp) و تنش خشکی انتهای فصل (Ys) و هر یک از شاخص های تحمل تنش (STI) و شاخص پایداری عملکرد (YSI) نشان داد که از لحاظ این شاخص ها اکوتیپ های خمینی شهر، سمیرم، اصفهان، شهرضا و اردستان به عنوان اکوتیپ های برتر در هر دو شرایط محسوب می شوند.

کلمات کلیدی:

Cluster analysis, Drought stress, Stress tolerance index, Black cumin, Seed yield
تجزیه خوشه ای، تنش خشکی، شاخص تحمل تنش، سیاه دانه، عملکرد دانه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1284550>

